

Kultur- och fritidsförvaltningen
Kultur- och fritidsförvaltningen
Raisa Holm, finsk minoritetssamordnare
raisa.holm@habo.se

Minnesanteckningar från sverigefinskt samrådsmöte 2023-09-14

Mötesdeltagare: Karin Borgström, förvaltningschef, vård- och omsorgsförvaltningen, Håbo kommun; Tuula Buss, Håbobo; Päivi Hirvonen, kassör, Bålsta Finska Förening; Raisa Holm, vikarierande finsk minoritetssamordnare, Håbo kommun; Hannele Holmberg, vikarierande finsk minoritetssamordnare, lärare i finska, Håbo kommun; Minna Hämmäläinen, kommunvägledare, kontaktcenter, Håbo kommun; Orvokki Kanto, volontär, ledare för pensionärer, ordförande, Bålsta Finska Förening; Irma Kattilakoski, Håbobo; Aili Korhonen, Håbobo; Paula Näyhä, Håbobo; Kari Peltonen, Håbobo; Rauli Tynkkynen, Håbobo; Pirkko A. Tynkkynen, Håbobo; Arvo Väisänen, Håbobo; Marja-Leena Väisänen, Håbobo; Sarah Wenne, verksamhetsutvecklare, socialförvaltningen, Håbo kommun

Via länk: Marjut Rehn, Håbobo

1. Mötets öppnande.

Kommunstyrelsens ordförande Catherine Öhrqvist (M) öppnar mötet och hälsar deltagarna välkomna till årets tredje sverigefinska samrådsmöte.

2. Godkännande av föregående samråds mötesanteckningar.

Minnesanteckningar från föregående möte godkänns och läggs till handlingarna.

3. Övriga frågor till ärendelistan.

Inga övriga frågor.

4. Medborgarförslag, finskt äldreboende. Karin Borgström, förvaltningschef, vård- och omsorgsförvaltningen berättar hur man planerar att gå vidare med förslaget.

Karin Borgström är förvaltningschef för vård- och omsorgsförvaltningen i Håbo sedan mars 2023. Borgström har en lång erfarenhet inom vård och omsorg och hon ser en del utmaningar i Håbo, som till exempel ökad demografi, kompetensförsörjning och ekonomi. Hemtjänsten i Håbo har vissa ekonomiska utmaningar som behöver lösas först, men det pågår diskussioner om hur den finskspråkiga äldreboenden kommer att utvecklas och lösas i framtiden. Idag finns det ansökningsblanketter för insatser på finska och broschyren gällande äldreomsorgens insatser ska revideras och kommer att finnas även på finska. Inom hemtjänsten strävar man efter att finskspråkig personal ska besöka finskspråkiga besökare. Enligt Karin Borgström kan det bli svårt med ett helt äldreboende för finskspråkiga. En eller fler finska avdelningar är ett mer realistiskt förslag. Ett nytt äldreboende behöver byggas och när man fått besked om var och när det ska byggas, är det lättare att göra en plan för den finskspråkiga avdelningen. En samrådsdeltagare nämner att diskussioner i ämnet har pågått i flera år och att man önskar konkreta förslag. Samrådet, tillsammans med Karin Borgström och kommunstyrelsens ordförande Catherine Öhrqvist kommer fram till att det ska bokas

in ett uppföljningsmöte, där konkreta förslag kan diskuteras. Minoritetssamordnaren återkommer med datum och inbjudan till samrådsdeltagarna.

5. Kontaktcenter informerar.

Den finskspråkiga kommunvägledaren, Minna Hämmäläinen, berättar att kommuninvånarna kan nu, genom ett knappval i telefonen, kan välja om man vill prata med en finsktalande eller svensktalande kommunvägledare när man ringer till Håbo kommun via Kontaktcenter. Det nya finska knappvalet är ett resultat av diskussioner i det sverigefinska samrådet.

6. Uppdatering: Medborgarförslag, ambulerande finskspråkig förskolelärare.

Kommunstyrelsen skriver i sitt förslag till beslut att en ambulerande finsktalande förskollärare är ett komplement till befintlig verksamhet men inget krav för att uppnå kommunens minoritetsåtagande. Förskolan Gröna Dalen har en avdelning som erbjuder verksamhet på finska. Denna enhet täcker i dag behovet för de familjer som önskar en sådan placering och ansökningar till enheten behandlas skyndsamt. Övriga kommunala förskolor arbetar med språkutvecklande verktyg där möjlighet till finska finns. Utifrån barn- och utbildningsnämndens samt kultur- och fritidsnämndens yttranden föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska avslås. Kommunfullmäktige kommer att ta beslut i ärendet den 2 oktober 2023.

Det uppstår diskussion om vad det är för typ av språkutvecklande verktyg som används på övriga förskolor och om dessa verkligen används. Kommunstyrelsens ordförande Catherine Öhrqvist (M) föreslår, att barn- och utbildningsnämndens ordförande Carl-Johan Torstenson (M), samt förvaltningschefen för barn- och utbildningsförvaltningen Christer Carlsson, bjuds in till nästa sverigefinska samråd för att diskutera frågan vidare.

Malin Ottosson, rektor på förskolan Gröna Dalen, har meddelat att det numer finns två avdelningar med finsktalande pedagoger på förskolan Gröna Dalen, som erbjuder undervisning på finska: Sköldpaddan, barn 1–3 år och Papegojan, barn 3–5 år.

7. Kultur- och aktivitetsutbud 2024. Samtal kring det kommande verksamhetsårets utbud av kultur mm.

Just nu genomförs det en enkät gällande framtida sverigefinsk kultur- och aktivitetsutbud i Håbo. Enkäten genomförs av finsk minoritetssamordnare för att kartlägga önskemålen och behovet av sverigefinska evenemang och aktiviteter i framtiden. Enkäten finns att besvara på kommunens finskspråkiga sidor fram till den 8 oktober 2023.

Samrådsdeltagarna ombeds att berätta och diskutera förslag och önskemål om vilka aktiviteter och evenemang som önskas inför det kommande året. Minoritetssamordnaren har noterat följande förslag: teater (för alla åldrar), finsk bio (för alla åldrar), familje-evenemang, finskt disco, läsecirkel, diskussionsgrupp, musikträffar, allsång, datautbildning, finsk vårfest och valborgs firande. Önskemål om att komma på aktiviteter, tex. diskussionsgrupp, för äldre ensamma män.

Dessa förslag, tillsammans med resultaten av enkäten gällande framtida sverigefinsk kultur- och aktivitetsutbud i Håbo kommer att användas som underlag i planeringen av det kommande utbudet sverigefinsk kultur.

8. Regional nätverksträff om nationella minoriteter.

Regional nätverksträff om nationella minoriteter i samarbete med Länsstyrelsen Uppsala län, kommer att anordnas i Håbo den 26 oktober 2023. Inbjudan kommer att skickas till personer i kommuner inom Uppsala län, som arbetar med frågor gällande nationella minoriteter. Syftet med dagen är att dela med sig av fungerande och icke-fungerande sätt att höja kunskaper om nationella minoriteters rättigheter i respektive organisationer och i slutet av dagen, hitta konkreta samarbetsformer där sådana behövs.

9. Utvärdering av verksamheter och arrangemang:

Utställningen *En resa över Östersjön* fanns att besöka på biblioteket mellan den 15 maj 2023 och den 12 juni 2023. Utställningen var populär och lockade till sig besökare i alla åldrar. I samband med utställningen anordnades det tvåspråkiga sagostunder vid tre tillfällen: 15 maj, 22 maj och 29 maj 2023. Den finska avdelningen Papegojan från förskolan Gröna Dalen blev inbjudna till en egen sagostund den 17 maj 2023.

32 personer kom för att se filmen *Minnet av vatten*, som visades gratis på Bio Borgen den 24 maj 2023 klockan 18.00.

Skolårets slut och en gemensam avslutning för de sverigefinska verksamheterna firades med en vårfest den 3 juni 2023. Café Fridegård fylldes av barn och vuxna, som under vårens gång har deltagit i de sverigefinska verksamheterna och modersmålsundervisningen.

Lauri Kuusinen kom och sjöng välkända finska sånger på äldreboenden Västerhagsvägen den 15 juni, Dalängen den 22 juni och Solängen den 15 augusti.

Ung Håbo anordnade aktiviteter för barn och unga under en stor del av sommaren i Aktivitetsparken i Bålsta, där även finskt förvaltningsområde deltog i form av tvåspråkiga sagostunder vid tre olika tillfällen i juni 2023.

Under Håbo festdag den 26 augusti 2023 representerade finskt förvaltningsområde på flera olika områden. I kommunparken kunde besökarna ställa frågor och få mer information om vad det innebär att Håbo är del av finskt förvaltningsområde och på aktivitetsområdet vid Gröna Dalen fanns det möjlighet att delta i den finska nationalsporten stövelkastning. Sverigefinska artisten Niilo Heinola bjöd på musik vid stora scenen.

Den sverigefinska familjeklubben träffades för första gången den 9 september i lekparken Banankontakt. Fem barn och sju vuxna kom för att fika och leka.

Höstens första finska film, *Barnmorskan*, visades på Bio Borgen den 13 september klockan 18.00. 37 personer kom för att se filmen.

10. Kommande sverigefinska verksamheter och arrangemang:

- Finska filmer på Bio Borgen: 11 oktober, 15 november och 7 december
- Sverigefinska familjeklubben träffas den 7 oktober och 11 november.
- Våga tala finska kurs har fått en ny kursledare till hösten. Nanni Pilhjärta leder kursen vid fem tillfällen under höstterminen.

- Finsk läsecirkel startar den 25 september 2023.
- Teatteri Pendeli med föreställningen *Eila, Rampe ja palvattu onni* besöker Håbo den 19 november 2023.
- Finlands självständighetsdag den 6 december kommer att firas med att den finska flaggan hissas vid kommunhuset.
- Sverigefinsk julfest den 9 december 2023.

11. Övriga frågor.

Inga övriga frågor.

12. Nästa samrådsmöte.

Datum för nästa samrådsmöte är torsdagen den 16 november 2023 klockan 18.00.

13. Mötet avslutas.

Ordförande Catherine Öhrqvist (M) avslutar mötet klockan 19.31.

Ruotsinsuomalaisen neuvonpidon muistiinpanot 2023-09-14

Läsna: Karin Borgström, hoito- ja hoivahallinnon yksikköpäällikkö, Håbon kunta; Tuula Buss, Håbon kunnan asukas; Päivi Hirvonen, kassör, Bålsta Finska Förening; Raisa Holm, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, Håbon kunta; Hannele Holmberg, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, suomen kielen opettaja, Håbon kunta; Minna Hämäläinen, kuntaneuvoja, Håbon kunnan yhteyskeskus; Orvokki Kanto, vapaaehtoinen, eläkeläisten vetäjä, puheenjohtaja, Bålsta Suomalainen Yhdistys; Irma Kattilakoski, Håbon kunnan asukas; Aili Korhonen, Håbon kunnan asukas; Paula Näyhä, Håbon kunnan asukas; Kari Peltonen, Håbon kunnan asukas; Rauli Tynkkynen, Håbon kunnan asukas; Pirkko A. Tynkkynen, Håbon kunnan asukas; Arvo Väisänen, Håbon kunnan asukas; Marja-Leena Väisänen, Håbon kunnan asukas; Sarah Wenne, sosiaalihuollon toiminnankehittäjä, Håbon kunta

Linkin kautta: Marjut Rehn, Håbon kunnan asukas

1. Kokouksen avaaminen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Catherine Öhrqvist (M) julistaa kokouksen avatuksi ja toivottaa osallistujat tervetulleiksi illan ruotsinsuomalaiseen neuvonpitoon, joka on vuoden kolmas kokoontuminen.

2. Edellisen kokouksen muistiinpanojen hyväksyminen.

Edellisen kokouksen muistiinpanot hyväksytään ja liitetään asiakirjoihin.

3. Muiden kysymysten ottaminen listalle.

Muita kysymyksiä ei ole.

4. Kansalaisaloite, suomenkielinen vanhustenhuolto. Karins Borgström, hoito- ja hoivahallinnon yksikköpäällikkö, kertoo, kuinka työ kansalaisaloitteeseen liittyy edistyy.

Karin Borgström toimii hoito- ja hoivahallinnon hallintopäällikkönä Håbossa maaliskuusta 2023 lähtien. Borgströmillä on pitkä kokemus hoito- ja hoiva-alalta, ja hän näkee Håbossa olevan esimerkiksi väestönkasvuun, osaamishuoltoon ja talousasioihin liittyviä haasteita. Kotipalvelulla on Håbossa taloudellisia haasteita, jotka täytyy ratkaista ensin, mutta keskustelua käydään siitä, miten suomenkielistä vanhustenhuoltoa kehitetään ja miten se tapahtuu jatkossa. Tukitoimien hakulomakkeet on käännetty suomen kielelle, ja vanhustenhuollon tukitoimia koskeva esite tullaan päivittämään, ja se tulee olemaan saatavilla myös suomenkielisenä. Kotipalvelussa pyritään siihen, että suomea puhuvat työntekijät käyvät suomenkielisten asiakkaiden luona. Karin Borgströmin mukaan kokonaista vanhustentaloa suomenkielisille voi olla vaikea toteuttaa. Yksi, tai useampi osasto suomenkielisille on realistisempi ehdotus. Uusi vanhustentalo täytyy rakentaa, ja kun on saatu tietää minne ja milloin se rakennetaan, on helpompi laatia suunnitelma suomenkieliselle osastolle. Eräs neuvonpitoon osallistunut henkilö mainitsee, että asiasta on käyty keskustelua jo monta vuotta, ja nyt toivotaan konkreettisia ehdotuksia. Neuvonpitoon osallistujat yhdessä Karin Borgströmin ja kunnanhallituksen puheenjohtajan Catherine Öhrqvistin kanssa päättävät, että varataan aika seurantakokoukselle, jossa voidaan keskustella konkreettisista ehdotuksista. Vähemmistökoordinaattori palaa asiaan ja lähettää ajan ja kutsun neuvonpitoon osallistujille.

5. Yhteyskeskus tiedottaa.

Suomenkielinen kuntaneuvoja, Minna Hämäläinen, kertoo, että kunnan asukkailla on nyt mahdollisuus näppäinvalinnan kautta valita, haluavatko he puhua suomen- vai ruotsinkielisen kuntaneuvojan kanssa soittaessaan Yhteyskeskukseen. Suomenkielisen näppäinvalinnan toteutuminen on tulosta ruotsinsuomalaisessa neuvonpidossa syntyneestä keskustelusta.

6. Päivitys: kansalaisaloite, kiertävä suomenkielinen esikouluopettaja

Kunnanhallitus kirjoittaa päätösehdotuksessaan, että kiertävä suomenkielinen esikouluopettaja täydentää nykyistä toimintaa, mutta se ei ole mikään vaatimus kunnan vähemmistötehtävän toteuttamiseksi. Gröna Dalenin esikoulussa on osasto, joka tarjoaa toimintaa suomen kielellä. Tämä yksikkö täyttää nykyisin tarpeet niille perheille, jotka toivovat sellaista sijoitusta, ja hakemukset yksikölle käsitellään pikaisesti. Muissa esikouluissa käytetään kieltä kehittäviä työkaluja ja siellä on mahdollista kehittää suomen kielen taitoja. Lapsi- ja koulutuslautakunnan, sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntojen perusteella hallinto ehdottaa, että kansalais ehdotus hylätään. Kunnanvaltuusto tekee päätöksen asiassa 2. lokakuuta 2023.

Syntyy keskustelua siitä, minkälaisia kyseiset muissa esikouluissa käytettävät kieltä kehittävät työkalut ovat ja käytetäänkö niitä. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Catherine Öhrqvist (M) ehdottaa, että seuraavaan ruotsinsuomalaiseen neuvonpitoon kutsutaan lapsi- ja koulutuslautakunnan puheenjohtaja Carl-Johan Torstenson (M), sekä lapsi- ja koulutushallinnon hallintopäällikkö Christer Carlsson vastaamaan esitettyyn kysymykseen.

Malin Ottosson, Gröna Dalenin esikoulun rehtori, on ilmoittanut, että Gröna Dalenin esikoulussa on nykyisin kaksi osastoa, joilla on suomea puhuvia pedagogeja ja tarjoavat opetusta suomeksi. Osastot ovat: Sköldpaddan / Kilpikonna 1–3-vuotiaille ja Papegojan / Papukaija 3–5-vuotiaille lapsille.

7. Kulttuuri- ja aktiviteettitarjonta 2024. Keskustelua toiminnoista tulevalle toimintavuodelle.

Parhaillaan valmisteilla on kysely jatkossa järjestettävistä ruotsinsuomalaisista kulttuuri- ja aktiviteettitapahtumista Häbossa. Kyselyn toteuttaa suomen kielen vähemmistökoordinaattori ja tarkoituksena on kartoittaa toivomuksia ja tarpeita tulevaan ruotsinsuomalaiseen kulttuuri- ja tapahtumatarjontaan liittyen. Kyselyyn voi vastata kunnan suomenkielisillä sivuilla 8. lokakuuta 2023 saakka.

Neuvonpitoon osallistuvia pyydetään kertomaan omia ehdotuksiaan ja keskustelemaan ehdotuksista ja toivomuksista tulevan vuoden aikana järjestettävistä aktiviteeteista ja tilaisuuksista.

Vähemmistökoordinaattori on huomionnut seuraavat ehdotukset: teatteria (kaikenikäisille), suomalaisia elokuvia (kaikenikäisille), perhetilaisuuksia, suomalainen disko, lukupiiri, keskusteluryhmä, musiikkitapaamisia, yhteislaulua, tietokonekoulutusta, suomalainen kevätjuhla ja vappujuhla. Toivomuksia on esitetty aktiviteettien ideoimisesta, esim. keskusteluryhmistä, vanhemmille yksinäisille miehille.

Näiden ehdotusten ja edellä mainitun kyselyn vastausten pohjalta, tullaan laatimaan suunnitelma tulevalle ruotsinsuomalaisen kulttuurin tarjonnalle.

8. Alueellinen verkostotapaaminen kansallisista vähemmistöistä.

Alueellinen verkostotapaaminen kansallisista vähemmistöistä järjestetään yhteistyössä Uppsalan lääninhallituksen kanssa ja tullaan järjestämään Håbossa 26. lokakuuta 2023. Kutsu lähetetään Uppsalan läänin alueella henkilöille, jotka työskentelevät kansallisiin vähemmistöihin liittyen. Tapaamisen tarkoituksena on jakaa kokemuksia toimivista ja ei-toimivista keinoista lisätä tietoisuutta kansallisten vähemmistöjen oikeuksista, sekä löytää konkreettisia yhteistyömuotoja silloin, kun niitä tarvitaan.

9. Toiminta- ja tapahtuma-arvioinnit

Kiertonäyttely, *Matka yli Itämeren*, oli nähtävillä Håbon kirjastossa 15. toukokuuta 2023 ja 12. kesäkuuta 2023 välisenä aikana. Näyttely oli suosittu ja kiinnosti kaikenikäisiä kävijöitä. Näyttelyn yhteydessä järjestettiin kaksikielisiä satutuokioita kolmena eri ajankohtana: 15. toukokuuta, 22. toukokuuta ja 29. toukokuuta 2023. Gröna Dalenin esikoulun suomenkielisen osaston, Papukaijan lapset, kutsuttiin omaan kaksikieliseen satutuokioon 17. toukokuuta 2023.

32 henkilöä näki elokuvan *Veden vartija* keskiviikkona 24. toukokuuta 2023 Bio Borgenissa kello 18.00.

Kouluvuoden loppua ja ruotsinsuomalaisten toimintojen yhteisiä päättäjäisiä juhlittiin kevätkuuhlassa 3. kesäkuuta 2023. Fridegårdin kahvila täyttyi lapsista ja aikuisista, jotka kevään aikana olivat osallistuneet ruotsinsuomalaisiin toimintoihin ja suomen kielen opetukseen.

Lauri Kuusinen esitti tunnettuja suomalaisia lauluja kolmena eri kertana vanhustentaloissa Västerhagsvägen 15. kesäkuuta, Dalängen 22. kesäkuuta ja Solängen 15. elokuuta.

Kunnan nuorisotoiminta, Ung Håbo, järjesti suuren osan kesää toimintaa lapsille ja nuorille Bålstan Aktiviteettipuistossa. Myös suomen kielen hallintoalue osallistui kaksikielisten satutuokioiden muodossa kolmena eri ajankohtana kesäkuussa 2023.

Suomen kielen hallintoalue esittäytyi useilla eri alueilla Håbon juhlapäivänä 26. elokuuta 2023. Kunnantalon puistossa, oli kaikilla halukkailla mahdollisuus saada lisää tietoa kunnan työstä ja toiminnasta suomen kielen hallintoalueeseen liittyen ja Gröna Dalenin aktiviteettialueella saivat kaikki halukkaat osallistua Suomen kansallislajiin, saappaanheittoon. Ruotsinsuomalainen artisti Niilo Heinola viihdytti suurella näyttämöllä.

Ruotsinsuomalainen perhekerho tapasi ensimmäistä kertaa 9. syyskuuta 2023 Banankontakt-leikkipuistossa. Viisi lasta ja seitsemän aikuista tuli leikkimään ja kahvittelemaan.

Syksyn ensimmäinen elokuva, *Kättilö*, näytettiin Bio Borgenissa 13. syyskuuta 2023. 37 henkilöä näki elokuvan.

10. Tulevat ruotsinsuomalaiset tapahtumat.

- Suomalaisia elokuvia Bio Borgenissa: 11. lokakuuta, 15. marraskuuta ja 7. joulukuuta
- Ruotsinsuomalainen perhekerho kokoontuu 7. lokakuuta ja 11. marraskuuta
- Våga tala finska-kurssi on saanut uuden vetäjän syksyksi. Nanni Pilhjärta ohjastaa suomen opintoja viitenä kertana syyslukukauden aikana.

- Suomenkielinen lukupiiri aloittaa 25. Syyskuuta 2023.
- Teatteri Pendeli saapuu Håbon kuntaan esityksensä *Eila, Rampe ja palvattu onni* 19. marraskuuta 2023.
- Suomen itsenäisyyspäivää juhlietaan lipun nostolla ja kahvitelulla Håbo kunnan talolla 6. joulukuuta 2023.
- Ruotsinsuomalainen joulujuhla 9. joulukuuta 2023.

11. Muut kysymykset.

Ei muita kysymyksiä.

12. Seuraava neuvonpito

Seuraava neuvonpito järjestetään torstaina 16. marraskuuta kello 18.00.

13. Kokous päätetään

Puheenjohtaja Catherine Öhrqvist (M) päättää kokouksen kello 19.31.